

NOVEMBRE
2024

Observatori del Paisatge

Generalitat de Catalunya
**Departament de Territori, Habitatge
i Transició Ecològica**

index

PLA
DE TREBALL
2025

NOVEMBRE
2024

presentació
P 04

01

25 anys del Conveni europeu del paisatge i 20 anys de la Llei del paisatge i de l'Observatori
P 06

04

planejament urbanístic
P 18

07

formació i educació
P 34

10

publicacions
P 52

02

catàlegs de paisatge
P 10

05

col·laboració sectorial
P 22

08

sensibilització i comunicació
P 40

11

recerca
P 58

03

planejament territorial
P 14

06

paisatge i món local
P 28

09

documentació
P 48

12

col·laboració en altres iniciatives i projectes
P 62

Fotografia de coberta: Arxiu d'imatges de l'Observatori del Paisatge de Catalunya (Rafael López-Monné)

presentació

L'1 març de 2025 l'Observatori del Paisatge de Catalunya complirà 20 anys des de l'inici de la seva activitat, a l'edifici de l'Hospici de la ciutat d'Olot. Vint anys després de la seva creació, es pot dir amb el cap ben alt que la funció i missió de l'Observatori han estat interioritzades per les administracions i els agents econòmics i socials del país, i s'ha convertit en un ens reconegut a nivell internacional, on hi ensenya i n'aprèn. És extraordinari el ressò internacional que ha tingut i té l'activitat de l'Observatori.

És impossible repassar en aquestes poques línies tot el que s'ha assolit des de 2005. Molt sintèticament, l'Observatori ha centrat la seva tasca a identificar i caracteritzar els paisatges de Catalunya, generar un ingent coneixement sobre paisatge (base per poder prendre decisions en paisatge, a totes les escales, des de la local a la catalana) i difondre'l a les institucions i la societat, definir els objectius de qualitat paisatgística, desplegar els instruments previstos en la Llei del paisatge (catàlegs de paisatge, cartes de paisatge, etc.), donar suport a diversos departaments de la Generalitat de Catalunya i al món local, així com contribuir a situar el país com un dels referents europeus en les polítiques relacionades amb aquesta matèria. La seva experiència li ha permès reflectir, talment com un mirall, la bona o mala salut d'un paisatge, detectant les dinàmiques emergents i influint en les agendes del futur. Ha facilitat aquesta tasca el fet de ser l'ens vinculat al Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica, i específicament a la Direcció General d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Arquitectura (DGOTUA) que col·labora en l'impuls i desplegament de les eines i estratègies de la política de paisatge i de la Llei de paisatge de Catalunya.

L'Observatori ha demostrat ser des del principi un projecte col·lectiu, inclusiu i transversal, on tothom hi té veu, des de les diverses disciplines i sectors professionals fins a les múltiples sensibilitats en la matèria, tal i com es reflecteix en la mateixa conformació del Consell Rector. I ha estat –i és–, per sobre de tot, un projecte d'equip, encapçalat des del seu inici per Joan Nogué, qui en fou el primer director fins al 2017, i que durant aquests vint anys ha fet camí gràcies a un equip de treball que sempre ha excel·lit pel seu compromís, la seva professionalitat i la seva extraordinària capacitat de treball.

L'any 2025 coincideix també amb els vint-i-cinc anys de l'aprovació per part del Consell d'Europa del Conveni europeu del paisatge i els vint anys de l'aprovació de la Llei de paisatge de Catalunya. Coincidint amb aquest triple aniversari, conjuntament amb la DGOTUA s'està pensant de celebrar una Jornada commemorativa i organitzar una exposició sobre els 20 anys de polítiques de paisatge a Catalunya.

Pere Sala i Martí. Director.

01

25 anys del
Conveni europeu
del paisatge i 20
anys de la Llei
del paisatge i de
l'Observatori

1.1.

Preparació d'una exposició sobre els 20 anys de polítiques de paisatge a Catalunya

En motiu del **vintè aniversari de la Llei del paisatge i de l'inici de l'activitat de l'Observatori del Paisatge**, l'any 2005, la Direcció General d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Arquitectura (DGOTUA) del Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica i l'Observatori del Paisatge estan planejant l'organització d'una **exposició sobre les polítiques de paisatge** i l'activitat desenvolupada durant els últims vint anys pel Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica i l'Observatori del Paisatge en matèria de paisatge. L'exposició podria fer-se el mes de maig.

Les tasques que es realitzaran de manera conjunta amb la DGOTUA són:

- Reunions amb la DGOTUA per a la conceptualització de l'exposició.
- Preparació conjunta amb la DGOTUA dels materials i dels textos.
- Muntatge de l'exposició.

1.2.

Organització d'una Jornada de commemoració

En el marc de l'exposició sobre els 20 anys de polítiques de paisatge a Catalunya (veure 1.1), la Direcció General d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Arquitectura (DGOTUA) del Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica i l'Observatori del Paisatge estan plantejant l'organització d'una **Jornada de commemoració del vintè aniversari de la Llei del paisatge i de l'inici de l'activitat de l'Observatori del Paisatge**, que alhora coincidirà amb el vint-i-cinquè aniversari de l'aprovació del Conveni europeu del paisatge per part del Consell d'Europa. L'acte podria ser el proper mes de maig, amb la participació de Riccardo Priore, Secretari del Conveni del Paisatge del Consell d'Europa.

Les tasques que es realitzaran de manera conjunta amb la DGOTUA són:

- Reunions amb la DGOTUA per definir l'enfocament de la Jornada i el programa.
- Contacte amb ponents, participants a la Jornada i fila O per a convidar-los.
- Difusió de la Jornada i de l'exposició a través dels diferents canals de comunicació.
- Desenvolupament de la Jornada.

1.3.

Assessorament al Consell d'Europa i al Sistema d'Informació ELCIS

L'Observatori del Paisatge des de fa anys **és assessor del Consell d'Europa en matèria de paisatge**, vetlla per la implementació a Catalunya del Conveni del paisatge del Consell d'Europa (conegut com a Conveni europeu del paisatge), que el 2025 complirà 25 anys, i estableix contactes amb institucions i entitats que treballen amb aquest mateix objectiu.

L'Observatori participa habitualment en la **Conferència dels Estats Membres del Consell d'Europa sobre el Conveni de paisatge del Consell d'Europa**. En l'última edició, celebrada a Estrasburg els dies 29 i 30 d'octubre de 2024, el director de l'Observatori hi va impartir la conferència inicial.

D'altra banda, l'Observatori del Paisatge va col·laborar amb el Consell d'Europa en un grup de treball per la creació i posada en funcionament del Sistema d'Informació del Conveni Europeu del Paisatge (ELCIS), una potent base de dades que conté informació sobre les polítiques de paisatge que s'estan

implementant en els respectius estats i regions europees. Formar part d'aquesta iniciativa permet a l'Observatori del Paisatge disposar d'una visió privilegiada de les principals iniciatives en gestió del paisatge a Europa i és alhora un reconeixement a les polítiques de paisatge que s'estan desenvolupant a Catalunya i a la tasca de l'Observatori en particular.

Les tasques que desenvoluparà l'Observatori l'any 2025 en el marc de la seva col·laboració amb el Consell d'Europa seran:

- Assessorament al Consell d'Europa en aquelles temàtiques en què la institució europea li sol·liciti.
- Participació a la Conferència de celebració dels 25 anys del Conveni europeu del paisatge que se celebrarà a Florència amb dates encara per determinar.
- Continuació de l'activitat permanent d'actualització del Sistema d'Informació del Conveni Europeu del Paisatge (ELCIS) en relació amb la informació corresponent a Catalunya.

02

catàlegs de paisatge

2.1.

Col·laboració en els treballs previs a l'aprovació final del Catàleg de paisatge del Penedès

El 30 de juny de l'any 2022 l'Observatori va entregar el Catàleg de paisatge del Penedès a l'aleshores Departament de Territori per a la seva revisió i aprovació. El 6 de febrer de l'any 2024 es va aprovar amb caràcter previ, establint quatre mesos d'informació pública. Un cop analitzades les aportacions rebudes i introduïdes les esmenes, tasca realitzada durant el 2024, es procedirà a la seva aprovació definitiva. Seguint la línia de treball amb el Departament, **l'Observatori donarà suport tècnic a la Direcció General d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Arquitectura (DGOTUA) en totes les tasques necessàries derivades d'aquesta tramitació.**

Les tasques que es desenvoluparan durant l'any 2025 en el marc del suport a la tramitació del Catàleg de paisatge del Penedès són:

- Reunions de coordinació amb la DGOTUA per acordar les respostes a les al·legacions rebudes.
- Reunions de coordinació amb la DGOTUA per dissenyar l'estratègia de difusió del document aprovat.

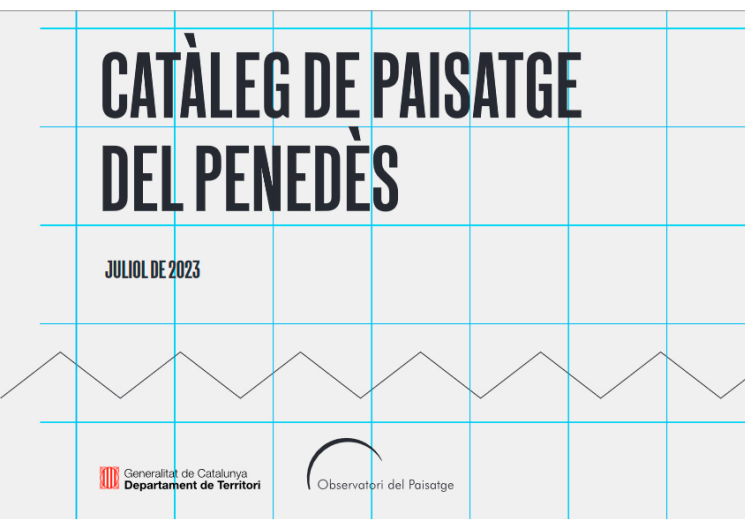
2.2.

Actualització i homogeneïtzació de la cartografia de paisatge

L'Observatori està elaborant **una cartografia comuna dels principals valors i dinàmiques del paisatge de Catalunya** per facilitar la feina d'integració del paisatge en les polítiques de paisatge, a partir dels vuit catàlegs de paisatge elaborats. La necessitat d'aquesta cartografia rau en el fet que la metodologia d'elaboració dels catàlegs de paisatge ha anat evolucionant i millorant al llarg de més de 10 anys, fet que ha provocat algun desajust entre la informació generada a cada catàleg i consegüentment, en alguns casos, es fa difícil obtenir una cartografia homogènia per a tot el país. Aquesta línia de treball ja va ser iniciada l'any 2022 i va continuar durant 2023 i 2024 per generar una cartografia comuna de punts d'observació, itineraris, fons escènics emblemàtics, paisatges agraris singulars i fites.

Les tasques relacionades amb la cartografia dels principals valors i dinàmiques que es realitzaran durant el 2025 seran:

- Actualització del mapa dels punts d'observació del paisatge caracteritzant cada punt a partir de les categories establertes en el Catàleg de paisatge del Penedès.
- Anàlisi de la informació cartogràfica relacionada amb les dinàmiques en el paisatge i amb els espais en tensió i d'oportunitat que hi ha a cada catàleg de paisatge i unificar els criteris per elaborar una cartografia per a tot Catalunya dels espais en tensió i d'oportunitat.
- Inici de l'elaboració del mapa d'espais en tensió i d'oportunitat per a tot Catalunya.

2.3.

Publicació i difusió del mapa de fites

En el marc de l'elaboració de l'actualització i homogeneïtzació de la cartografia de paisatge (veure 2.2), a finals de l'any 2024 s'han acabat els treballs tècnics relacionats amb el **mapa de fites** del paisatge per a tot Catalunya. A principis de l'any 2025 es publicarà i es difondrà aquest nou mapa, en format digital, de la col·lecció “Mapes de paisatge”.

Les tasques relacionades amb el mapa de fites que es realitzaran durant el 2025 seran:

- Actualització de l'apartat del web de l'Observatori dedicat als mapes de paisatge de tot Catalunya amb el mapa de les fites en el paisatge, també posant a disposició la capa d'informació geogràfica en diversos formats.

- Difusió del mapa a través de llistes de distribució de correu electrònic a entitats, institucions i professionals relacionats amb el paisatge, i també a través de les xarxes socials.

- Elaboració d'una galeria d'imatges de l'Arxiu d'Imatges de l'Observatori específica sobre fites.

03

planejament territorial

3.1. Seguiment del Pla Territorial Parcial del Penedès

L'Observatori del Paisatge és l'ens vinculat al Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica que col·labora a impulsar i desplegar les eines i estratègies de la política de paisatge i de la Llei de paisatge de Catalunya. En aquest sentit, l'Observatori ha donat **suport a les tasques d'elaboració del Pla territorial Parcial del Penedès** que elabora la Direcció General d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Arquitectura (DGOTUA), aportant el coneixement generat en el Catàleg de paisatge del Penedès per integrar-lo en el Pla territorial i en l'elaboració de les Directrius de paisatge. Durant el 2025 l'Observatori continuarà amb aquestes tasques de suport i seguiment del Pla Territorial Parcial del Penedès.

Les tasques que es desenvoluparan durant l'any 2025 són:

- Suport en la integració del paisatge en el Pla Territorial Parcial del Penedès.
- Col·laboració en la definició de les directrius de paisatge del Pla Territorial Parcial del Penedès.

3.2.

Suport als treballs de base del Pla Territorial General (PTG)

En el marc de la col·laboració amb la Direcció General d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Arquitectura (DGOTUA) en l'impuls i desplegament de les eines i estratègies de la política de paisatge i de la Llei de paisatge de Catalunya, durant el 2025 una de les tasques principals serà la de **donar suport a la revisió del Pla Territorial General de Catalunya**, que va iniciar-se el juliol de 2024.

Les tasques que es desenvoluparan durant l'any 2025 són:

- Col·laboració en la definició dels objectius de qualitat paisatgística del Pla Territorial General de Catalunya.
- Elaboració de la documentació de paisatge, escrita i cartogràfica, de base sol·licitada per la DGOTUA pel Pla Territorial General de Catalunya a partir de la informació dels catàlegs de paisatge de Catalunya.

3.3.

Participació en la Comissió de Territori de Catalunya

En el marc de la col·laboració amb la DGOTUA en l'impuls i desplegament de les eines i estratègies de la política de paisatge i de la Llei de paisatge de Catalunya, l'Observatori forma part, a través del seu director, de la **Comissió de Territori de Catalunya**. La Comissió de Territori de Catalunya és l'òrgan administratiu col·legiat de la Generalitat de Catalunya competent en matèria de política territorial i urbanisme, té el caràcter d'òrgan consultiu superior en aquestes matèries i, pel que fa a la tramitació i aprovació dels plans urbanístics, d'òrgan resolutori superior.

Les tasques que es desenvoluparan durant l'any 2025 són:

- Anàlisi dels continguts que es debatan a cada Comissió de Territori de Catalunya.
- Participació en les sessions de la Comissió de Territori de Catalunya que se celebrin durant l'any.
- Participació en els grups de treball de la Comissió de Territori de Catalunya que ho requereixin.

04

planejament urbanístic

4.1.

Suport en instruments de planejament urbanístic

En el marc de la col·laboració amb la DGOTUA en l'impuls i desplegament de les eines i estratègies de la política de paisatge i de la Llei de paisatge de Catalunya, l'Observatori ha anat col·laborant els últims anys en diversos plans directors urbanístics, en comissions de seguiment de diversos instruments de planificació, en la redacció de plecs de clàusules, en el seguiment de treballs encarregats per la Direcció General a externs, en proves pilot, o en la preparació de continguts per als portals web del Departament. Seguirà fent-ho quan la DGOTUA li sol·liciti.

Les tasques que es desenvoluparan durant l'any 2025 són:

- Col·laboració en la integració del paisatge en els plans directors urbanístics que així ho sol·liciti la DGOTUA, així com en altres instruments que ho requereixin.
- Suport en la preparació d'una guia per integrar les directrius de paisatge en els Plans d'Ordenació Urbanística Municipal.

4.2.

Participació en la Ponència d'Energies Renovables

Des de l'any 2020, l'**Observatori del Paisatge és membre de la Ponència d'Energies Renovables**, coordinada pel Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica. L'objectiu de la Ponència, recollit en el "Decret Llei 24/2021, de 26 d'octubre, d'acceleració del desplegament de les energies renovables distribuïdes i participades", és el de dur a terme les actuacions relatives a l'avaluació d'impacte ambiental dels projectes de parcs eòlics i de plantes solars fotovoltaïques.

Les tasques que es desenvoluparan en el marc de la Ponència d'Energies Renovables durant el 2025 són:

- Revisió i elaboració d'aportacions als informes proposats pels tècnics del Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica. Generalment es tracta de propostes d'acord sobre declaracions d'impacte ambiental i sobre informes d'impacte ambiental.
- Participació en la reunió mensual de la Ponència.

05

col·laboració sectorial

5.1.

Participació al “Quart informe sobre el canvi climàtic a Catalunya” del CADS

El Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya (CADS) està preparant el **Quart Informe sobre el Canvi Climàtic a Catalunya**, amb l'objectiu de publicar-lo i presentar-lo a finals de l'any 2025, i ha demanat a l'Observatori del Paisatge la redacció d'un dels capítols sobre els **efectes que està tenint i tindrà el canvi climàtic en els paisatges catalans**.

El paisatge, pel seu caràcter holístic, integrador i catalitzador, és on se sintetitzen i reflecteixen millor les emergents dinàmiques que estan provocant el canvi climàtic a Catalunya. En aquest sentit, aquest nou capítol aportarà **una nova mirada cap a la dimensió territorial dels fenòmens que està provocant el canvi climàtic**. Una visió innovadora, complementària i de síntesi que serà especialment rellevant a l'hora de fer arribar a la ciutadania de manera comprensible i entenedora els canvis i les transformacions que s'estan produint i els que vindran.

L'Observatori lliurarà el document al CADS durant el primer semestre de 2025. Les tasques que desenvoluparà seran les següents:

- Cerca de referents internacionals.
- Anàlisi dels efectes que està provocant i que pot provocar el canvi climàtic en els paisatges de Catalunya i en els seus valors.
- Cerca de fotografies i preparació de material gràfic i cartogràfic (atès el seu potencial divulgador i explicatiu a l'hora de visibilitzar millor els nous paisatges que ja s'estan conformant i els que s'apropen).
- Coordinació amb l'equip del CADS i la resta de contribucions al Quart Informe.

5.2.

Col·laboració amb el Departament de Cultura en la definició de la nova figura normativa de “paisatge cultural”

En els darrers anys, des del camp del patrimoni hi ha un creixent interès per la identificació, la caracterització i la **protecció i gestió dels paisatges anomenats culturals**, així com la seva traducció com a figura normativa. En aquest sentit, la Direcció General de Patrimoni Cultural del Departament de Cultura ha demanat assessorament a l'Observatori del Paisatge per definir el marc conceptual a l'hora d'**integrar la figura de “paisatge cultural” en la nova Llei de patrimoni** que està redactant el Departament de Cultura. Aquesta també serà una via per adaptar el Plan Nacional de Paisaje Cultural impulsat pel Ministeri de Cultura, en el qual l'Observatori forma part del grup de treball, a les polítiques patrimonials i de paisatge de Catalunya.

Les tasques que desenvoluparà l'Observatori seran les següents:

- Cerca de referents estatals i internacionals.
- Conceptualització de la idea de “Paisatge cultural” i del seu desenvolupament com a figura normativa.
- Celebració de reunions de treball amb la Direcció General de Patrimoni Cultural del Departament de Cultura.

5.3.

Participació en el grup de treball per a l'actualització del Plan Nacional de Paisaje Cultural

El Ministeri de Cultura està revisant el vigent Plan Nacional de Paisaje Cultural, aprovat el 4 d'octubre de 2012, i per això ha creat dos **Grups de Treball en què ha estat convidat a participar l'Observatori del Paisatge**. La revisió va començar el mes de febrer de 2024 i **els treballs seguiran fins als primers mesos del 2025**. El Pla Nacional de Paisatge Cultural té com a objectiu general “la salvaguarda dels paisatges d'interès cultural, entenent per salvaguarda les mesures encaminades a garantir la viabilitat d'aquests paisatges, incloent les accions d'identificació i caracterització, documentació, investigació, protecció, millora, revitalització”. També participa en la revisió del Pla Nacional de Paisatge Cultural la Direcció General de Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Les tasques que durà a terme l'Observatori en en Plan Nacional de Paisaje Cultural durant el 2025 seran:

- Participació en les diverses reunions del Grupo de Trabajo del Plan.
- Elaboració dels continguts i documents acordats en el marc del Grupo de Trabajo.

5.4.

Col·laboració amb la Secretaria de Mobilitat i Infraestructures

L'Observatori està col·laborant des de l'any 2023 amb la **Secretaria de Mobilitat i Infraestructures del Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica de la Generalitat de Catalunya i amb l'empresa Tysa**, adjudicatària de la redacció del projecte constructiu de la nova carretera C-37 de Vic a Olot, en la cerca de vies per reduir l'impacte de la infraestructura en una zona d'especial valor paisatgístic.

Les tasques que es desenvoluparan durant l'any 2025 en el marc de l'assessorament al projecte constructiu de la variant són les següents:

- Anàlisi del projecte constructiu un cop l'empresa adjudicatària l'hagi elaborat per identificar les problemàtiques i els reptes en la integració de la infraestructura en el paisatge.
- Reunions periòdiques de seguiment amb l'empresa adjudicatària per analitzar les possibles solucions per minimitzar l'impacte de la infraestructura sobre el paisatge i potenciar els principals valors paisatgístics de la zona.
- Quan sigui necessari, i tal i com s'ha fet en altres ocasions, treball de camp amb l'empresa adjudicatària per conèixer de primera mà la incidència paisatgística del projecte.

5.5.

Participació en la Comissió Motora de l'Agenda Rural de Catalunya

L'Observatori del Paisatge forma part de la **Comissió Motora de l'Agenda Rural de Catalunya**, entitat formada per 38 entitats de Catalunya que difonen i participen activament en el procés de redacció de l'Agenda Rural de Catalunya. L'Agenda Rural busca identificar les necessitats dels territoris rurals i garantir-ne les condicions de vida i de desenvolupament mitjançant la diversificació econòmica.

L'Agenda Rural de Catalunya la coordina la Comissió Interdepartamental sobre Despoblament Rural, qui encomana a l'Associació d'Iniciatives Rurals de Catalunya (ARCA), l'Associació Catalana de Municipis (ACM), l'Associació de Micropobles de Catalunya i el Consell Assessor de Desenvolupament Sostenible (CADS) la seva redacció. A més, des de 2023 **l'Observatori del Paisatge forma part de la Comissió de treball de Comunicació**, amb la funció de millorar la coordinació i eficiència del desplegament de l'Agenda Rural en l'àmbit de la comunicació.

Les tasques que durà a terme l'Observatori en el marc de la Comissió Motora i la Comissió de Comunicació durant el 2025 seran:

- Participació en les diverses reunions de la Comissió Motora per debatre sobre els progressos en l'Agenda Rural.
- Participació en les reunions de la Comissió de comunicació.
- Comunicació periòdica de manera coordinada amb la resta de membres de la Comissió Motora a través de les xarxes socials sobre el vincle entre els objectius de l'Agenda Rural i les activitats de l'Observatori.
- Altres activitats derivades del desenvolupament futur de l'Agenda Rural de Catalunya pendents de determinar.

06

paisatge i món local

6.1.

Assessorament a la Diputació de Tarragona per identificar i millorar paisatges en tensió i d'oportunitat

La Diputació de Tarragona, en el marc dels programes de concertació municipal i amb l'objectiu de millorar el paisatge de la província, ha previst oferir als municipis la realització d'estudis per identificar els elements que contribueixen a crear àrees amb una menor harmonia paisatgística a la província de Tarragona. Aquests estudis serviran per repensar aquests espais i dur a terme actuacions de millora en els municipis afectats.

Durant l'any 2025, l'Observatori del Paisatge assessorarà a la Diputació de Tarragona en el mètode i els continguts que hauran de tenir els estudis **d'elements i àrees a millorar de la demarcació**, d'acord amb la metodologia d'anàlisi dels valors del paisatge i de les zones en tensió i d'oportunitat desenvolupades pel mateix l'Observatori.

Les tasques vinculades a l'assessorament a la Diputació de Tarragona per identificar i millorar paisatges en tensió i oportunitat seran les següents:

- Reunions amb tècnics de la Diputació de Tarragona per assessorar sobre com fer els estudis.

6.2.

Impuls i coordinació de Territoris pel Paisatge

Territoris pel Paisatge és un espai d'intercanvi, debat i treball col·lectiu entre les diverses iniciatives de gestió i planificació local del paisatge que es desenvolupen a Catalunya. Es va crear l'any 2017 i els seus objectius són connectar les diverses iniciatives que treballen en paisatge a Catalunya, generar informació i intercanvi de coneixement entre iniciatives, afavorir espais de trobada i generar recursos compartits (formació, metodologies...).

Durant el 2025 en el marc de Territoris pel Paisatge, de manera coordinada amb la Direcció General d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Arquitectura (DGOTUA), **es preveu fer una nova reunió de treball sobre temàtiques d'interès comú per a totes les iniciatives** amb l'objectiu d'intercanviar informació, metodologies, resultats i, en general, afavorir l'ajuda mútua.

La VII Reunió de Treball de Territoris pel Paisatge es farà al Parc Natural Regional del Pirineu Català, a la Cerdanya francesa. A diferència dels anys anteriors, es

preveu una trobada de dos dies en què es combinaran reunions de treball i visites sobre el terreny per conèixer experiències de bones pràctiques.

D'altra banda, l'**Observatori continuarà compartint i donant a conèixer les actuacions que desenvolupa cada iniciativa a través del butlletí trimestral Paisatg-e**.

L'organització de la VII Reunió de Treball comportarà:

- Triar la temàtica de les reunions i les visites sobre el terreny juntament amb el Parc Natural Regional del Pirineu Català.
- Convidar els ponents.
- Organitzar la logística de la trobada (allotjament, àpats...) i difondre la Reunió entre els tècnics i polítics d'iniciatives que treballen a favor del paisatge.
- Una vegada realitzada la Reunió, fer un resum de les conclusions, fer-lo arribar als assistents i difondre-ho al web de l'Observatori.

6.3.

Seguiment del Pla de paisatge d'Argençola

El 5 de juliol de 2024 es va presentar a la Sala de Plens de l'Ajuntament d'Argençola el procés de participació del Pla de paisatge d'aquest municipi de l'Anoia, que va servir com a tret de sortida del Pla.

L'Observatori del Paisatge va col·laborar en la preparació de l'acte i va participar-hi, i a partir d'aquell moment **ha acompanyat i assessorat el desenvolupament del Pla de paisatge**, tasca que continuarà fent durant el 2025. Això significa **orientar i assessorar l'equip que està dinamitzant el procés** en relació amb els seus continguts, **vetllar per la seva coherència amb els objectius de qualitat paisatgística del Catàleg de paisatge del Penedès**, i participar en les reunions de seguiment del Pla quan sigui necessari.

El Pla de paisatge d'Argençola serà el tercer pla de paisatge que desenvolupa un municipi català, després del de Granollers (2011) i el de Cervera (2014), i

coincideix en el temps amb l'inici del de Lleida, del qual l'Observatori també n'està fent un seguiment (veure 6.4).

Les tasques que desenvoluparà l'Observatori durant el 2025 seran les següents:

- Orientar i assessorar el municipi en el procés de desenvolupament del Pla (metodologia, continguts, coherència amb els objectius de qualitat paisatgística del Catàleg de paisatge del Penedès, etc.).
- Participar en reunions amb l'Ajuntament i l'equip de treball que desenvolupen el Pla, a l'acte de presentació pública, i en reunions posteriors de seguiment el Pla ja aprovat.
- Contribuir a la difusió i al coneixement de l'existència del Pla de paisatge d'Argençola.

6.4.

Suport a les iniciatives impulsades per l'Ajuntament de Lleida i la Fundació del Paisatge de Lleida

L'Ajuntament de Lleida, a través de la Fundació del Paisatge de Lleida, ja fa anys que impulsa diverses iniciatives vinculades amb el paisatge. La més notòria va ser l'Ordenança del Paisatge de Lleida, aprovada l'any 2018.

Actualment la Fundació està començant a impulsar el **Pla de paisatge de Lleida**, que coincideix en el temps amb el d'Argençola, del qual l'Observatori també n'està fent un seguiment (veure 6.3). La Fundació també impulsa una **Beca de paisatge**, pionera a Catalunya, que s'atorgarà al millor projecte inèdit sobre paisatge en l'àmbit territorial de la província de Lleida. L'objectiu és fomentar la investigació i recerca en matèria de paisatge.

L'Observatori del Paisatge ja va assessorar a l'ajuntament en l'ordenança, i també és membre de la **Comissió assessora de la Fundació del Paisatge de Lleida**. Durant el 2025 continuarà assessorant a la Fundació en tot el que faci referència a la protecció, gestió i ordenació del paisatge.

Les tasques que desenvoluparà l'Observatori durant el 2025 seran les següents:

- Orientar i assessorar el municipi en el procés de desenvolupament del Pla (metodologia, continguts, coherència amb els objectius de qualitat paisatgística del Catàleg de paisatge de les Terres de Lleida, etc.).
- Participar en les comissions de seguiment del Pla de paisatge.
- Formar part del jurat de la beca de paisatge i fer el seguiment del treball guanyador.
- Difondre la convocatòria de la beca i la seva resolució.
- Incorporar el treball resultant al fons del Centre de Documentació de l'Observatori del Paisatge.

6.5.

Assessorament al món local en l'àmbit de la planificació i gestió del paisatge

L'Observatori del Paisatge de Catalunya, de manera coordinada amb la Direcció General d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Arquitectura (DGOTUA), **assessora a ajuntaments, consells comarcals i institucions de caràcter local que volen promoure accions i estratègies de millora i valoració del paisatge** del seu municipi o comarca, per tal de millorar la qualitat de vida de la població.

Els plans de paisatge de Lleida i d'Argençola són dos exemples, però l'Observatori també s'encarrega de **fer el seguiment d'altres cartes i plans de paisatge actius i altres que volen iniciar-se**.

En totes les cartes, l'Observatori del Paisatge forma part de les comissions de seguiment per tal d'assegurar la coherència amb els objectius de qualitat paisatgística dels catàlegs de paisatge corresponents. En aquest sentit, l'Observatori forma part de la Comissió del Paisatge i la Sostenibilitat del Priorat-Montsant-Siurana.

Les tasques que desenvoluparà l'Observatori del Paisatge l'any 2025 en el marc de l'assessorament al món local seran les següents:

- Participació a les reunions de la Comissió del Paisatge i la Sostenibilitat del Priorat-Montsant-Siurana.
- Assessorament a diversos ajuntaments i consells comarcals en temes relacionats amb la millora i valorització del seu paisatge (reunions, proveïment d'informació, etc.).

07

formació
i educació

7.1. 'Jornadas Técnicas de Paisaje Cultural' del Ministerio de Cultura

Anualment la Dirección General de Patrimonio Cultural y Bellas Artes del Ministerio de Cultura y Deportes organitza les **Jornadas Técnicas de Paisaje Cultural** per debatre entre diferents experts estatals i internacionals sobre aquesta matèria. La primera edició es va celebrar a Madrid (2022), la segona a Palma de Mallorca (2023) i la tercera a Los Llanos de Aridane (La Palma), el 2024. Les Jornadas, d'entre dos i tres dies de durada, s'estructuren en taules de debat, i les conclusions es recullen en una publicació posterior. L'Observatori del Paisatge ha estat invitat i ha participat en les tres edicions.

La Dirección General de Patrimonio Cultural y Bellas Artes ha proposat a l'Observatori del Paisatge de **col·laborar en l'organització de la quarta edició de les Jornadas**, el 2025, que es realitzaran a Girona i a Olot, i tractaran la temàtica del canvi climàtic. També hi col·laboraran la Direcció General de Patrimoni del Departament de Cultura i la Direcció General d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Arquitectura (DGOTUA) del Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica.

Les tasques que es desenvoluparan són:

- Reunions amb la Dirección General de Patrimonio Cultural y Bellas Artes per definir l'enfocament del programa i els experts a invitar.
- Preparar visites a indrets i projectes relacionats amb la temàtica de les Jornadas.
- Col·laborar en la preparació dels continguts i debats de cada taula d'experts.
- Desenvolupament de les Jornadas.

7.2. Jornada amb la Diputació de Tarragona

L'Observatori del Paisatge assessorarà durant l'any 2025 a la Diputació de Tarragona, tal i com s'explica al punt 6.1, en el mètode i els continguts que hauran de tenir els estudis d'**elements i àrees a millorar en els municipis de la demarcació**, d'acord amb la metodologia d'anàlisi dels valors del paisatge i de les zones en tensió i d'oportunitat desenvolupades pel mateix l'Observatori.

Amb motiu de la convocatòria d'una subvenció que atorgarà la Diputació de Tarragona als municipis de la seva demarcació per a elaborar aquests estudis, la Diputació de Tarragona i l'Observatori del Paisatge de Catalunya consideren oportú **organitzar una jornada per presentar aquesta línia de subvenció i conèixer tant aspectes metodològics com alguns casos d'interès**.

Està previst que tingui un **format híbrid** -presencial i en línia- i que se celebri durant el **primer trimestre de 2025**.

Les tasques vinculades a la coorganització de la Jornada seran les següents:

- Reunions amb la Diputació de Tarragona per definir el programa i els blocs.
- Contacte amb ponents i participants a la jornada per a convidar-los.
- Difusió de la jornada pels diversos canals de comunicació: newsletter, xarxes socials, pàgina web.
- Desenvolupament de la jornada.

7.3. Participació en congressos, jornades, seminaris i actes a escala nacional i internacional

L'Observatori participa i presenta ponències i intervencions en jornades, seminaris i actes organitzats per organismes públics i privats de Catalunya, de la resta de l'Estat i d'altres països. D'uns anys cap aquí, cada vegada són més habituals les jornades en línia, o bé les híbrides, que combinen modalitat presencial i en línia. En aquestes activitats hi participa majoritàriament la direcció de l'Observatori, l'àrea tècnica i també l'àrea de comunicació.

Les tasques principals previstes per a l'any 2025 relacionades amb la participació en congressos, jornades i seminaris són:

- Preparar la intervenció segons el tema del curs, seminari o jornada.
- Preparar documentació en format digital per donar als assistents.
- Redactar la ponència per ser publicada o lliurada als assistents.

7.4.

Desenvolupament del taller educatiu "Som agents del paisatge", per a alumnes de primària i secundària

Una de les línies de treball de l'Observatori és la **formació en paisatge en les diverses etapes educatives**. L'any 2023 es va dissenyar un **taller educatiu per alumnes d'educació secundària (ESO i batxillerat) que rep el nom de "Som agents del paisatge"** i es va iniciar l'any 2024. El taller consisteix a superar un seguit de proves que porten els alumnes a conèixer, identificar i resoldre reptes relacionats amb el paisatge d'una manera creativa, com ara la millor manera que pot créixer un poble, la ubicació més adequada per a les infraestructures d'energia renovable o com fer front als incendis forestals a través d'uns paisatges agrícoles vius.

L'activitat s'ofereix a través de l'Àrea d'Educació de l'Ajuntament d'Olot als instituts de la comarca de la Garrotxa. De cara al primer trimestre de 2025 ja hi ha vuit visites concertades d'instituts de secundària. Es valorarà ampliar l'oferta a altres centres educatius de

Catalunya, tot i que cal tenir en compte la disponibilitat del personal de l'Observatori per poder atendre les visites.

Les tasques vinculades al Taller educatiu previstes per l'any 2025 són:

- Atendre les peticions dels instituts i acordar els horaris.
- Preparar les sessions del taller educatiu i adaptar-lo segons les característiques de cada grup o classe (nivell educatiu d'ESO, Batxillerat o cicles formatius, grups amb necessitats educatives especials, peticions per tractar alguna temàtica paisatgística en concret, etc). Per a cada cas, s'estudia ampliar els reptes paisatgístics dels tallers.
- Realitzar les sessions de dues hores de durada.

7.5.

Col·laboració en graus, màsters, postgraus i altres cursos de formació

Una de les línies de treball de l'Observatori és la **formació en paisatge en les diverses etapes educatives, des de primària i secundària fins a tercer cicle**. L'Observatori del Paisatge sempre ha estat interessat a col·laborar amb les escoles, els instituts i les universitats pel que fa a formació, investigació i innovació tecnològica, i en el desenvolupament econòmic i empresarial que se'n deriva.

En els darrers anys **l'Observatori ha coorganitzat diversos cursos de formació i col·labora i participa regularment en diversos màsters i cursos d'especialització**.

Així mateix, l'Observatori del Paisatge facilita als **estudiants de les diverses universitats catalanes, espanyoles i europees la possibilitat de fer pràctiques o treballs de finalització de grau** a les seves instal·lacions, pràctiques que en qualsevol cas es formalitzen mitjançant convenis específics amb les universitats.

En aquests moments alguns estudiants ja s'han interessat per fer pràctiques durant el 2025, aspecte que caldrà acabar de concretar properament.

Durant l'any 2025 està previst col·laborar i participar en els següents màsters i postgraus:

- Màster en Gestió i Dret Local (Universitat de Girona)
- Postgrau en Dret Urbanístic (Universitat de Girona)
- Postgrau d'Especialització en l'Administració Pública per a Tècnics i Arquitectes (Escola Sert)
- Postgrau en Promoció i Gestió dels Actius Locals (Universitat Rovira i Virgili i Associació Catalana de Municipis)
- Master in Urban Design and Healthy Cities (Universitat Internacional de Catalunya)

La col·laboració en graus, cursos, màsters i postgraus implicarà les següents tasques durant l'any 2025:

- Preparació de les classes.
- Impartició de les classes i sessions.
- Preparació i correcció d'exàmens.
- Seguiment de les tasques del personal en pràctiques.

08

sensibilització i comunicació

8.1.

Col·laboració amb la Volta Ciclista a Catalunya: “Els paisatges del dia”

La Volta Ciclista a Catalunya és una cursa històrica, de més d'un segle de vida que, a part del seu interès esportiu, esdevé un gran altaveu per donar a conèixer la diversitat de paisatges de Catalunya i els seus valors, ja que en fan seguiment mitjans de comunicació de 190 països diferents.

Conscients d'aquest potencial, **l'Observatori del Paisatge de Catalunya col·laborarà amb l'entitat Volta Ciclista a Catalunya Associació Esportiva per donar a conèixer els paisatges per on passa el recorregut de cada etapa de la cursa.** En aquest sentit, prepararà el contingut “**Els paisatges del dia**”, que nodrirà d'informació paisatgística tant el media-book que es lliura als mitjans de comunicació acreditats, com la pàgina web i les xarxes socials.

La col·laboració amb la Volta Ciclista a Catalunya 2025, que inclou la cursa masculina i la femenina, se centrarà en les següents tasques:

- Preparació de textos divulgatius sobre els “Paisatges del dia” de cada etapa de la Volta.
- Selecció d'imatges de l'Arxiu d'Imatges de l'Observatori del Paisatge que puguin ser d'utilitat per il·lustrar els “Paisatges del dia”.
- Suport en la difusió dels continguts vinculats amb el paisatge que es generin des de la Volta Ciclista a Catalunya.

8.2.

Col·laboració en la preparació de les itineràncies de l'exposició 'Dues Pedres. Paisatges Persistents'

L'Observatori del Paisatge va ser el comissari de l'exposició *Dues Pedres. Paisatges Persistents*, impulsada pel Departament de Presidència i el Palau Robert i exposada al Palau Robert de Barcelona entre el 19 de desembre de 2023 i el 2 de juny de 2024. Després l'exposició va fer la primera itinerància al Palau Oliver de Boteller de Tortosa (del 19 de juliol al 31 de desembre de 2024).

L'exposició explica que la major part dels paisatges rurals catalans estan afaïçonats per la pedra seca. La pedra seca és una tècnica mil·lenària i universal que ha bastit milers i milers de quilòmetres de parets i de construccions anònimes, de tipologia, dimensions i usos molt variats, que emergeixen a tort i a dret. Avui, aquest llegat patrimonial extraordinari esdevé una autèntica font d'inspiració i un contenidor excepcional d'aquells valors que tant ens hauran de servir per fer front als desafiaments del món actual. Aquesta exposició pretén tant mostrar la riquesa i diversitat dels paisatges formats per la pedra seca, com, sobretot, reivindicar-ne la vigència i la persistència.

Durant el 2025 l'exposició es podrà veure al Museu Terra de l'Espluga de Francolí (de l'1 de febrer al 31 de desembre de 2025) i durant el 2026 es desplaçarà a la Ciutadella de Roses.

Les tasques relacionades amb aquestes itineràncies al llarg del 2025 seran:

- Reunions finals de coordinació i seguiment amb la Direcció General de Difusió del Departament de Presidència, amb el museògraf, el dissenyador gràfic i el Museu Terra per tal d'adaptar l'exposició al Museu Terra de l'Espluga de Francolí.
- Revisió dels continguts finals de la itinerància, tant en digital com de manera presencial els dies previs a la inauguració de l'exposició al Museu Terra.
- Suport en la preparació de les activitats complementàries vinculades a l'exposició (visites, activitats familiars, taules rodones, xerrades, etc.).
- Participació en la inauguració de l'exposició al Museu Terra.
- Reunions de coordinació i seguiment amb la Direcció General de Difusió del Departament de Presidència, amb el museògraf, el dissenyador gràfic i la Ciutadella de Roses per tal d'adaptar l'exposició a Roses.
- Revisió dels continguts de la itinerància de l'exposició a la Ciutadella de Roses.

8.3.

Gestió de la Wikipedra

Wikipedra és un **web col·laboratiu que permet introduir, visualitzar i consultar informació de les construccions de pedra seca a Catalunya**. En aquest projecte, iniciat l'any 2011 per l'Observatori del Paisatge, hi participen les entitats que vetllen pel patrimoni de la pedra seca. Des de l'any 2017, fruit de la participació al projecte Col·labora x paisatge coordinat per l'associació Adrinoc, **el web es complementa amb una aplicació mòbil per catalogar les construccions sobre el terreny**. El col·lectiu Drac Verd de Sitges, juntament amb altres col·laboradors, validen la informació que altres entitats i particulars entren a Wikipedra. Actualment, l'aplicació ja suma **més de 37.000 construccions inventariades i té aproximadament 600 col·laboradors**.

Les tasques vinculades amb la Wikipedra que es duran a terme durant el 2025 són:

- Tasques de manteniment de la web, de la base de dades i del servidor.

- Traspàs de l'app Pedra Seca, vinculada amb la Wikipedra, actualment propietat d'Adrinoc a través del projecte Col·labora x paisatge i que passarà a ser propietat de l'Observatori.

- Col·laboració amb el PNR del Pirineu Català per efectuar la traducció al francès de l'app Pedra Seca.

- Registre del servei de descàrregues d'informació cartogràfica de l'inventari a través del web.

- Atenció als correus de consulta i gestionar les aportacions a construccions que ja formen part de l'inventari.

- Coordinació dels cinc validadors i celebració de la reunió anual de coordinació.

- Assistència a jornades i seminaris vinculats amb la Wikipedra.

Observatori del Paisatge Wikipedra Construccions de pedra seca

Català Què és? Col·laboradors Nova construcció

Cartografia **Catalunya** Sistema de Referència **ETRS89** Paisatge

Fitxa de la barraca o cabana

Dades generals i localització

Autor fitxa: Drac Verd de Sitges
Data registre: 19/8/2024
Cod: 30000
Altitud: 538

Municipi: Sant Llorenç Savall (Vallès Occidental)
Paisatge: Sant Llorenç del Munt i l'Obac - El Cairat
Coordenades: X: 422116 Y: 4613015

Construcció

Tipus de construcció: Aèria aïllada
Forma de la planta: Planta de ferradura
Tipus de coberta: Falsa cúpula

Orientació: Sud-sud-oest
Tipus de porta: Llinda plana
Estat: Perfecte estat

Descripció

Barraca aèria aïllada, de forma interior de ferradura amb el portal desplaçat a la dreta i coberta de falsa cúpula tancada amb lloses.

Comentaris

Situada a dins del bosc, a prop del camí que ve del Molí de l'Agell, just al trobar les restes del dolmen de la Creu Vermella, queda a uns 40 m a sol ixent del camí, vers el Torrent de Rosell.

8.4.

Anàlisi de l'evolució del paisatge a través de la fotografia

Durant l'any 2025 està previst que l'Observatori del Paisatge iniciï una nova **col.laboració amb l'Escola d'Art d'Olot** que consistirà en **fotografiar diferents punts de la comarca de la Garrotxa per poder fer un seguiment de com està evolucionant el paisatge en funció de diferents dinàmiques**. El projecte el realitzaran alumnes de fotografia de l'escola i serà una activitat anual. La tria de les fotografies es farà en funció de les dinàmiques que interressi evaluar. El procés serà un repte metodològic pels alumnes i el resultat serà molt útil per l'Observatori. **L'objectiu és que aquesta iniciativa serveixi per testar el procés i poder realitzar-la en altres punts de Catalunya seguint el que estan fent els diversos observatoris del paisatge de França.**

Les tasques previstes per l'any 2025 són les següents:

- Tria de les dinàmiques paisatgístiques que es volen analitzar (transformació de vegetació com a conseqüència del canvi climàtic, transformació del paisatge per la construcció de noves infraestructures, etc.).
- Tria de les localitzacions per tal de fer el seguiment de les dinàmiques.
- Sessió de treball amb els alumnes de fotografia de l'Escola d'Art d'Olot per tal d'explicar-los l'objectiu del projecte i donar-los les localitzacions proposades.
- Seguiment del treball dels alumnes de l'Escola d'Art i valorar si les localitzacions escollides pels alumnes són les adequades.
- Proposta de les localitzacions definitives de cara al curs 2025-2026, per a la següent promoció.

8.5.

Gestió i actualització del web de l'Observatori

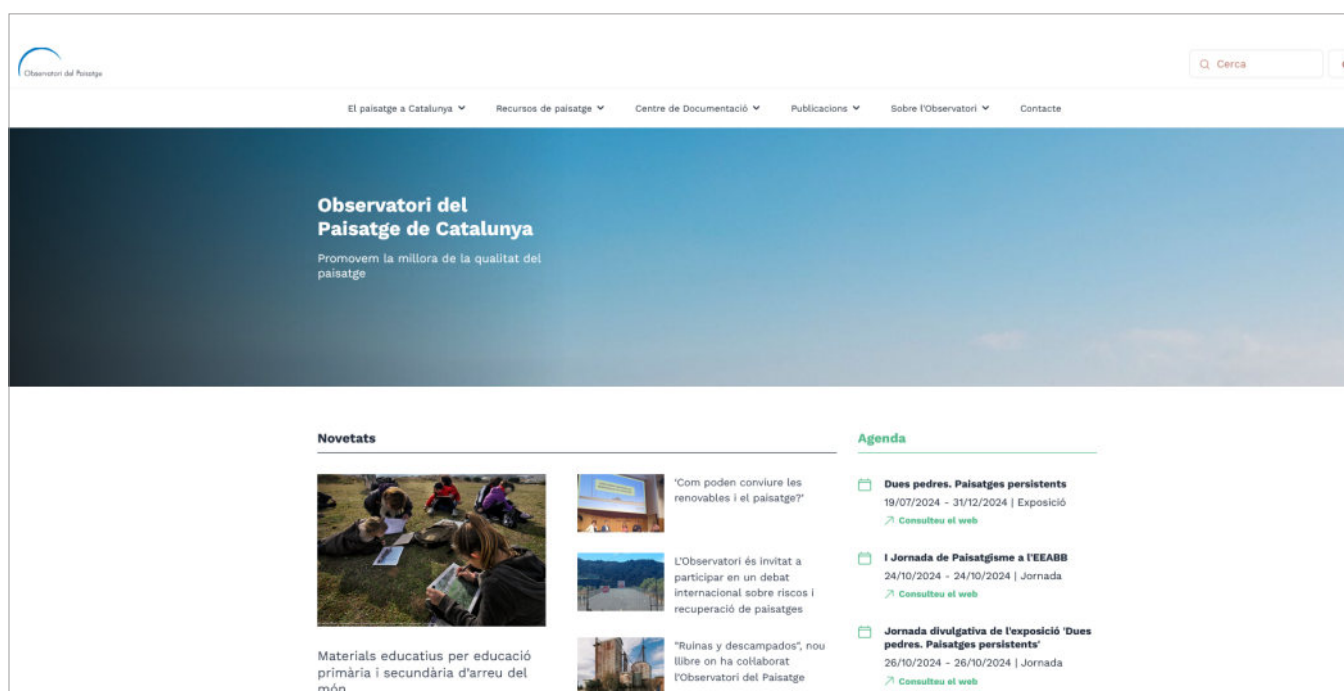
El web de l'Observatori del Paisatge de Catalunya (www.catpaisatge.net) es va crear amb l'objectiu que fos el **web de referència de Catalunya i Europa en tot allò relacionat amb el paisatge**. Des de la seva creació el web és el principal **espai de difusió de l'activitat que desenvolupa l'Observatori del Paisatge** i la principal eina de què disposa l'entitat per informar i sensibilitzar la població. Una de les característiques que sempre s'ha valorat més del web és la **dimensió internacional**: tota la informació de la pàgina es tradueix al castellà i anglès, fet que permet rebre centenars de visites d'arreu del món.

A més de la pàgina principal, l'Observatori ha desenvolupat els següents webs de temàtica específica, accessibles com a recursos externs: Paisatge històric de Catalunya; Wikipedra;; Dossier Paisatges de la pedra seca; Dossier Jardins; Dossier Arbres monumentals i singulars; Dossier Paisatges sonors; Dossier Paisatges industrials.

Tots aquests espais web requereixen actualitzacions permanents; per exemple, els dossiers, pel fet de recollir, classificar i ordenar informació disponible a internet sobre les diverses temàtiques, són un dels espais que fan necessàries més revisions i seguiment.

Les tasques vinculades al web de l'Observatori per l'any 2025 són les següents:

- Actualització de les novetats de l'Observatori.
- Creació de nous continguts i actualització dels existents.
- Gestió de les traduccions dels nous textos.
- Revisió i actualització contínua d'enllaços externs.

8.6.

Presència a les xarxes socials

L'Observatori del Paisatge és present a les xarxes X (anteriorment Twitter), Instagram, Facebook i Vimeo.

Els diferents comptes d'usuari són:

X:
@catpaisatge

6.582 seguidors

Facebook:
@catpaisatge

2.931 seguidors

Instagram:
@arxiucatpaisatge

(canal de l'Arxiu d'imatges de l'Observatori)

1.613 seguidors

Vimeo:
catpaisatge

66 seguidors i 246 vídeos publicats

8.7.

Col·laboració amb Faberllull i el Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa en l'exposició "Vestigis, volcans i ferralla"

La col·laboració amb Faberllull i el Parc Natural no és nova, al llarg dels últims anys l'Observatori ha col·laborat amb ambdues entitats de diverses maneres: rebent els residents de Faberllull al centre de documentació del paisatge, amb exposicions, una publicació, biblioteques mòbils... En aquesta ocasió **la col·laboració es concreta en una exposició que portarà per títol "Vestigis, volcans i ferralla", fruit d'una residència el març de 2024 de l'artista Roger Romagosa**, amb qui durant la seva estada ja vam tenir contacte. L'exposició serà del 6 al 27 de febrer de 2025 a Olot, a l'edifici de Can Trinxeria.

L'artista Roger Romagosa desenvolupa el seu treball artístic al voltant de la jerarquització del paisatge. Se centra en els llocs que, urbanísticament, se'ls atribueix un rang inferior: descampats i espais naturals sense protecció administrativa, fàbriques abandonades, barraques d'hort, patrimoni que sovint es deixa deteriorar i que sorgeix en els marges urbans. Explora aquests espais, hi transita, els viu, i en recull del terra restes urbanes i industrials amb què, amb la tècnica escultòrica de l'assemblatge, crea paisatges. Amb aquestes obres **simbolitza els escenaris dels marges urbans, les sensacions que s'hi experimenten i el valor que aquests espais tenen**, i relata l'experiència viscuda a través també de la fotografia, la poesia, el videoart i la investigació.

Les tasques que durà a terme l'Observatori relacionades amb l'exposició durant el 2025 seran:

- Redacció d'un petit text per un dels plafons de l'exposició sobre els marges urbans.
- Difusió de l'exposició i l'acte d'inauguració tant prèviament com a posteriori.
- Assistència a l'acte d'inauguració i parlament per part del director de l'Observatori.

09

documentació

9.1.

Gestió del Centre de Documentació del Paisatge

El Centre de Documentació del Paisatge és un centre gratuït i obert a tothom, on es recull, s'organitza i es difon informació de tota mena referida al paisatge en general. Les funcions principals són donar suport a l'Observatori del Paisatge en el desenvolupament de la seva activitat; donar suport als treballs de recerca sobre paisatge realitzats per institucions o particulars i oferir la màxima informació actualitzada i de qualitat a les persones interessades en el paisatge. Per aconseguir-ho ofereix els següents serveis: atenció de consultes in situ, per telèfon o per correu electrònic; préstec interbibliotecari (està integrat al Catàleg Col·lectiu de Biblioteques Universitàries de Catalunya); recull de premsa digital; servei de reprografia i intercanvi d'informació i documentació.

Actualment el fons supera els 4.500 documents entre articles, llibres, revistes, dvd, tesis... aproximadament un 80% d'aquest fons és en paper i la resta 20% en suport digital. L'ús del centre és gratuït i obert a tothom.

Les tasques que es desenvoluparan al llarg de l'any seran:

- Atendre les consultes tant presencials com via mail o telèfon.

- Catalogació del fons al Catàleg Col·lectiu de les Biblioteques de les Universitats de Catalunya (CCUC) i al catàleg local de l'Observatori (amb el programa Koha). Actualment el fons supera els 4.500 documents entre articles, llibres, revistes o tesis. Suport bibliogràfic (cerca de documentació i elaboració de bibliografies) als tècnics de l'Observatori per elaborar articles, conferències i projectes.

- Compra i intercanvi de documents i cerca de novetats bibliogràfiques.

- Elaboració de ressenyes de novetats i recomanacions al butlletí Paisatge-e.

- Fer inventari i revisar i actualitzar els teixells de les publicacions en paper.

- Difusió del servei del centre de documentació als visitants de l'Observatori del Paisatge.

- Elaborar seleccions de documents diversos i exposar-los com a activitat complementària a les jornades i/o seminaris que organitzi l'Observatori.

9.2.

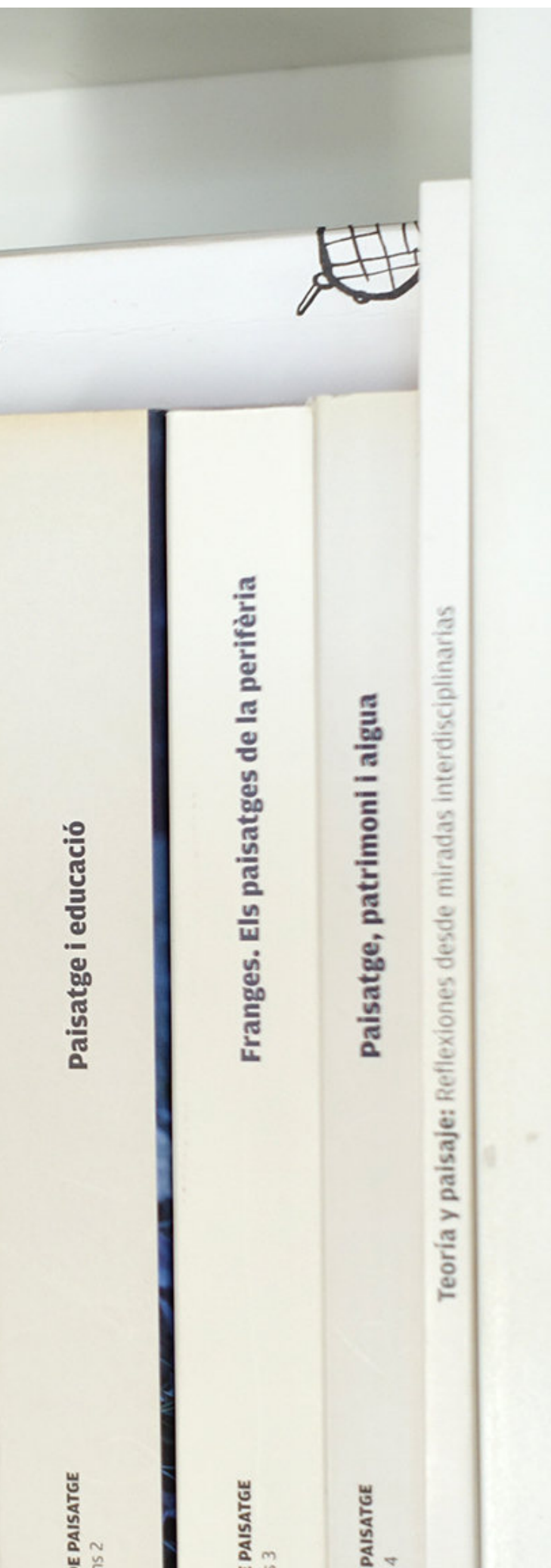
Gestió de l'Arxiu d'Imatges de l'Observatori del Paisatge

L'Arxiu d'Imatges de l'Observatori del Paisatge de Catalunya és un **arxiu digital de fotografia de paisatge contemporània de Catalunya accessible per tothom (arxiu.catpaisatge.net)**. És una eina dinàmica per produir, compartir, difondre i fer circular imatges dels paisatges catalans, amb la finalitat de promoure el coneixement, l'estudi, la conscienciació, la gestió i l'ordenació del paisatge. L'Arxiu conté un ampli ventall d'imatges digitals procedents de l'activitat de l'Observatori a més d'aportacions d'altres institucions, entitats, fotògrafs i particulars. **L'arxiu conté més de 3.300 imatges digitals dels paisatges contemporanis catalans.**

Les tasques que es realitzaran durant l'any 2025 seran:

- Catalogació de les fotografies fruit dels treballs tècnics de la pròpia entitat i validar les que els ciutadans han penjat a l'arxiu.
- Elaboració de quatre galeries temàtiques, una per trimestre, i difusió a través del butlletí Paisatg-e.
- Cerca d'imatges per als tècnics de l'Observatori.
- Catalogació i gestió de les imatges del projecte realitzat amb l'Escola d'Art d'Olot (veure 8.4).
- Difusió de l'arxiu a les visites de l'Observatori del Paisatge.
- Difusió del fons a través del compte d'Instagram @arxiucatpaisatge.

10

publicacions

PAISATGES DE L'AIGUA

03

The Landscape Catalogues. Methodology

Landscape Observatory | DOCUMENT

The Landscape
of Catalonia

Methodology

CS DE PAISATGE
S 3

Reptes en la cartografia del paisatge

DE PAISATGE
IONS 1

paisatge i salut

DE PAISATGE
INS 2

paisatge i educació

E PAISATGE
S 3

Franges. Els paisatges de la perifèria

La pedra s
com a motor d

CLARA NUBIOLA

HE CAMINAT
TOTS ELS CARRERS
D'OLOT

10.1.

Publicació del llibre “El paisatge i el color. Percepcions, significats i intervenció”

El proper número de la sèrie “Reflexions” **serà fruit de la jornada organitzada per l'Observatori, *El paisatge i el color. Percepció, significats i intervenció***, celebrada el 5 d'abril de 2024 a Olot, amb el suport del Bòlit, Centre d'Art Contemporani i l'Ajuntament d'Olot, i amb la col·laboració de la Direcció General d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Arquitectura del Departament de Territori de la Generalitat de Catalunya, la Demarcació de Girona del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, la Fundació Fita i l'Escola d'Art d'Olot.

El color és sempre present en el paisatge. Detectem sovint els canvis i les transformacions del paisatge a través d'unes variacions cromàtiques que ens desvetllen emocions. El color, a més, contribueix a donar caràcter al lloc i a identificar-lo col·lectivament. Així mateix, és ben sabut que les cultures han atribuït un munt de significacions als colors, canviant en el temps i en l'espai. Com afecta tot plegat la nostra interacció amb els paisatges de la vida quotidiana? Com podem servir-nos més i millor del color a l'hora d'intervenir en el paisatge? Què hi té a dir l'art? **La publicació, igual que la jornada, vol aportar nous elements de reflexió i de debat sobre el paper del color en la percepció, gestió i intervenció en el paisatge.**

Les tasques per a la publicació del llibre durant el 2025 seran:

- Rebuda i reclamació dels textos als col·laboradors de la publicació.
- Edició, correcció ortotipogràfica (amb suport extern), revisió i preparació d'imatges per poder enviar a maquetació.
- Correcció de galerades.
- Enviament als autors per donar vist-i-plau definitiu.
- Últimes correccions i enviament a impremta.

10.2.

Publicació del catàleg de l'exposició “Dues pedres. Paisatges persistents”

L'exposició itinerant “Dues pedres. Paisatges persistents”, que fins al 2 de juny de 2024 va ser al Palau Robert de Barcelona, i fins al 31 de desembre de 2024 serà a Tortosa, **pretén mostrar la riquesa i diversitat dels paisatges estructurats per la pedra seca, posar en valor aquesta tècnica mil·lenària i universal, i reivindicar-ne la seva vigència i persistència.**

Està previst que s'exposi a l'Espluga de Francolí el 2025 i a la Ciutadella de Roses el 2026 (veure 8.2). Això implica adaptar l'exposició a cada nou espai, modificant la museografia però mantenint la seva essència. De tota manera per no perdre cap detall està previst fer el catàleg de l'exposició de la mà del mateix dissenyador gràfic de l'exposició, Opisso Studio.

Les tasques previstes per poder publicar el catàleg l'any 2025 són:

- Disposar d'un disseny gràfic.
- Seleccionar i adaptar els continguts de l'exposició.
- Maquetació.
- Revisió de les galerades.
- Difusió i distribució del catàleg.

10.3.

Distribució i difusió del llibre “El paisatge en el món local. Mirades, criteris i experiències”

A finals de l'any 2024 s'ha publicat el llibre Paisatge i món local. Mirades, criteris i experiències. La publicació és el quart volum de la sèrie “Eines” de la col·lecció “Plecs de Paisatge”, recull la majoria de les contribucions que es van fer en els quatre cursos per a responsables polítics i tècnics de l'administració local organitzats entre els anys 2019 i 2022 amb les quatre diputacions catalanes. El llibre, a més, recopila les ponències del seminari internacional “Governar el paisatge per ordenar el territori”, que serveixen molt oportunament com a marc introductori i per aprofundir en noves formes d'implicació i governança en la gestió i ordenació del territori. El seminari, el vam coorganitzar, l'any 2023, amb la Direcció General d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Arquitectura del Departament de Territori de la Generalitat de Catalunya.

El resultat final ha estat **una publicació que inclou cinquanta-un capítols, en el qual han participat, ni més ni menys, que setanta autors**, si hi sumem les presentacions institucionals. Com a reflex fidel dels propòsits dels cursos i del seminari, s'hi representen mirades, disciplines i orígens ben diversos, la qual cosa és essencial per entendre la lògica i la idiosincràsia dels paisatges d'avui, i per actuar-hi adequadament.

Durant l'any 2025 es realitzaran les següents tasques:

- Enviament d'exemplars en paper, per correu postal, als autors i persones que han col·laborat en el llibre.
- Divulgació a través dels diversos canals de comunicació de l'Observatori (web, xarxes socials, mailing) de la novetat editorial.
- Selecció de les persones, entitats i administracions relacionades amb la temàtica, per donar a conèixer la publicació i oferir-los exemplars.
- Enviament dels exemplars via correu postal.

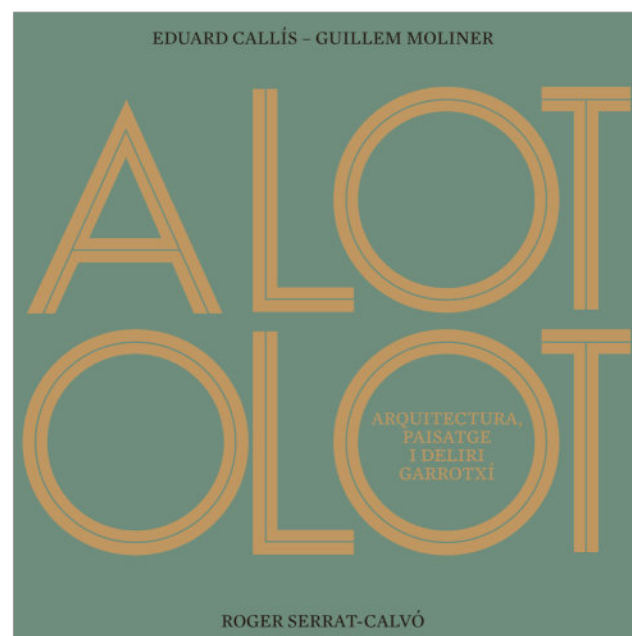
10.4.

Distribució i difusió del llibre “Alot Olot. Arquitectura, paisatge i deliri garrotxí”

L'Observatori i l'Ajuntament d'Olot estan publicant un petit llibre amb imatges que mostren el caràcter del paisatge d'Olot i rodalies, elaborat per l'arquitecte Eduard Callís, el fotògraf Roger Serrat-Calvó i Guillem Moliner, tots olotins i col·laboradors en diverses activitats de l'Observatori. A més a més, fins al 31 de gener hi haurà exposades les fotografies del projecte a l'Arxiu Comarcal de la Garrotxa.

Les tasques que s'hauran de desenvolupar el 2025 per aquest projecte seran:

- Divulgació a través dels diversos canals de comunicació de l'Observatori (web, xarxes socials, mailing).
- Selecció de les persones, entitats i administracions a qui pugui interessar el llibre i cerca d'adreces.
- Enviament dels exemplars via correu postal.

10.5.

Elaboració i distribució dels tres butlletins de l'Observatori

Elaboració i distribució trimestral del butlletí Paisatg-e

El butlletí **Paisatg-e** és un butlletí electrònic trimestral amb l'objectiu de difondre informació de referència sobre paisatge a Catalunya, a l'Estat espanyol i a escala internacional. Es distribueix en tres idiomes: català, castellà i anglès. És una eina d'opinió, informació i conscienciació que s'estructura en els següents apartats:

- L'Observador (article que obre el butlletí d'una personalitat de l'àmbit català, espanyol o internacional relacionada directa o indirectament amb la temàtica del paisatge).
- Mosaic (recull de notícies sobre paisatge).
- Territoris pel paisatge (iniciatives de planificació i gestió del paisatge en l'àmbit local a Catalunya).
- Paisatge digital (web recomanada vinculada al paisatge).
- Galeria d'imatges de l'Arxiu d'Imatges de l'Observatori.
- Publicacions d'interès (que hagin arribat de manera recent al centre de documentació).

Les tasques relacionades amb l'elaboració i enviament del butlletí trimestral, són:

- Conceptualització dels quatre butlletins (pensar en l'Observador, els continguts, etc.).
- Contacte amb els quatre Observadors, els 'guest speaker' que inicia el butlletí per tal que redactin l'article que obre la publicació.
- Redacció dels diferents apartats dels butlletins en català i traducció al castellà (inclou la gestió de la traducció).
- Edició del butlletí (introducció de textos, cerca d'imatges, etc.).
- Enviament dels butlletins a tots els subscriptors.

L'OBSERVADOR

Les aportacions de l'enquesta "Benestar i paisatges bretons"

Caroline Guittet
Cap del projecte Paisatges a l'Observatori del Medi Ambient de Bretanya (OEB)

MOSAIC

Disponible el document que relaciona enogastronomia i paisatge

Recupereu les ponències de la jornada "El paisatge i el color. Percepció, significats i intervenció"

TERRITORIS PEL PAISATGE
Iniciatives de planificació i gestió del paisatge en l'àmbit local a Catalunya

Ruta 'La veu del paisatge' de l'Alt Empordà

El Consell Comarcal de l'Alt Empordà ha dissenyat *La veu del paisatge* en el marc de la Carta de paisatge. La veu del paisatge és una gran ruta circular de 14 etapes que enllaça diferents miradors i permet conèixer les **unitats de paisatge de la comarca**. A cada mirador hi ha poemes de l'escriptora M. Rosa Font Massot, la obra poètica de la qual s'inspira en el paisatge empordanès. La ruta discorre per camins i senders i està pensada per fer-se principalment a peu i en BTT. La darrera etapa acaba al Far d'Empordà on hi ha el **Centre d'Interpretació del Paisatge de l'Alt Empordà** que permet aprofundir una mica més en les característiques dels paisatges de la comarca.

PAISATGE DIGITAL

Secció sobre paisatge de l'Observatori Ambiental de Bretanya

La secció "Paisatges" de l'Observatori Ambiental de Bretanya recull l'àmpli coneixement sobre els paisatges de la regió francesa, així com diverses publicacions i altres eines i recursos de paisatge.

Arxiu d'imatges de l'Observatori del Paisatge de Catalunya

'Paisatges del Litoral'

Elaboració i distribució setmanal del butlletí Dietari de paisatge

El Dietari de Paisatge és un butlletí digital que recull setmanalment notícies sobre paisatge publicades en els principals mitjans de comunicació escrits del món, amb un èmfasi especial en les novetats referides a Catalunya. Durant l'any 2025, es continuarà fent la recerca de notícies d'interès de temàtica paisatgística publicades en els principals mitjans de comunicació i la selecció setmanal de notícies de més interès paisatgístic en diferents llengües (català, castellà, anglès, francès i italià) i temàtiques, tot prioritant les notícies que fan referència a Catalunya.

Les tasques relacionades amb el butlletí Dietari són:

- Recerca diària de notícies de temàtica paisatgística, en diverses llengües.
- Selecció setmanal de les notícies de més interès paisatgístic.
- Enviament (preferiblement els dilluns) del butlletí a tots els subscriptors.
- Incorporació d'una selecció de les notícies a l'apartat Hemeroteca de la pàgina web de l'Observatori.

Elaboració i distribució mensual del butlletí Agenda de paisatge

El butlletí mensual Agenda de Paisatge està estretament vinculat al web www.catpaisatge.net. És el recull dels actes que apareixen a l'agenda del web de l'Observatori i conté informació sobre congressos, jornades, cursos, conferències, presentacions, sortides, premis, projeccions i exposicions d'arreu del món, però amb un especial èmfasi en les que se celebren a Catalunya.

El 2025 es continuarà enviant l'Agenda cada mes a través del correu electrònic, amb les activitats programades pel mes en curs i els dos mesos següents. Esperem augmentar el nombre de subscriptors a finals d'any.

Les tasques del 2025 relacionades amb el butlletí Agenda del Paisatge són:

- Actualització diària de l'agenda de paisatge de la web.
- Enviament del butlletí en els cinc primers dies de cada mes.

11

recerca

11.1.

Recerca pròpia de l'Observatori

L'Observatori del Paisatge de Catalunya és considerat un dels principals centres de recerca en paisatge a Europa (segons la European Science Foundation). Amb l'objectiu de generar coneixement i esdevenir un focus de divulgació d'idees en relació amb el paisatge, l'Observatori desenvolupa la seva pròpia **recerca**, pensada per donar suport a bona part dels projectes presentats en aquest pla de treball.

L'Observatori també **impulsa la investigació sobre paisatge a partir de l'adscripció de personal investigador català, espanyol i europeu amb estades i beques de formació**. En aquests casos, des de l'Observatori del Paisatge es fa un seguiment de la recerca desenvolupada i s'assessora els becaris quan és necessari.

Les tasques previstes per l'Observatori del Paisatge l'any 2025 en el marc de la recerca són les següents:

- Col·laboració amb la Fundació del Paisatge de Lleida en la creació d'una beca que premii treballs inèdits d'investigació sobre paisatge en l'àmbit territorial de la província de Lleida (veure 6.4).
- Assessorament a becaris i personal investigador que desenvolupi recerca sobre paisatge.

12

Col·laboració en altres iniciatives i projectes

12.1.

Altres col·laboracions internacionals, nacionals i locals

Durant l'any 2025 l'Observatori del Paisatge continuarà assessorant i participant en altres iniciatives i projectes. Això implica, en general, l'assistència a diverses reunions presencials o telemàtiques. Són, entre d'altres, les següents iniciatives:

- Membre del Patronat del Consorci del Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF)
- Membre de la Comissió Tècnica per al desplegament del Pla Cartogràfic de Catalunya i de la Directiva INSPIRE
- Membre de l'Agrupació Sectorial del Campus de Cohesió i Compromís Social de la Universitat de Girona
- Membre de la Comissió assessora de la Fundació Agroteritori
- Membre de la comissió de seguiment estratègic de l'Associació per al Desenvolupament Rural Integral de la zona Nord-Oriental de Catalunya (ADRINOC)
- Membre del Comitè Científic del Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser
- Membre Observador de l'Assemblea Urbana de Catalunya
- Membre del Comitè d'Actors del projecte MIDMACC, adaptant la muntanya mitjana al canvi climàtic coordinat pel CREAM (2019-2024)
- Membre Corporatiu d'IFLA-Europe
- Membre d'honor de l'organització internacional CIVILSCAPE
- Membre de la xarxa Volubilis - Euro-Mediterranean Network for cities and landscapes
- Membre de l'Associació per la Pedra Seca i l'Arquitectura Tradicional
- Membre del jurat de les beques Enfooca. Premis Arnau Bartrina Luque (Olot)
- Membre de la Comissió Tècnica de la Carta Europea de Turisme Sostenible a la Garrotxa
- Membre del Comitè Científic de la col·lecció "L&SCAPE" de l'editorial Libria (Itàlia)
- Membre del Consell científic internacional de la revista Tekoporá: Revista Latinoamericana de Humanidades Ambientales y Estudios Territoriales (Uruguay)

